ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ДВНЗ
«Ужгородський національний університет»
Протокол № 11 від 22 грудня 2022 р.
Голова Вченої ради, ректор

проф. Володимир СМОЛАНКА

Програма
підвищення кваліфікації заступників директорів закладів загальної середньої освіти з виховної роботи

Ужгород - 2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Потреби докорінного, системного реформування загальної середньої освіти в Україні, інтеграції національної системи освіти у світовий європейський простір, підвищення конкурентноздатності закладів освіти в умовах ринкової системи освіти, формування професійної компетентності педагогів освітніх закладів для реалізації основних завдань модернізації системи освіти, впровадження новітніх досягнень світової та вітчизняної науки, передового досвіду в організацію освітнього процесу сучасного закладу освіти вимагає оновлення змісту та форм підвищення кваліфікації керівних кадрів.

Загальні положення

Програма підвищення кваліфікації заступників директорів закладів загальної середньої освіти з виховної роботи розроблена на основі компетентнісного підходу з урахуванням принципів цілісності, системності, технологічності та варіативності, подана у взаємозв'язку цільового, змістового, технологічного та контрольно-аналітичного компонентів, відповідно до державної політики в галузі загальної середньої освіти, стратегій підвищення якості загальної середньої освіти.

Актуальність:

Зміст Програми, зокрема цілісний і системний добір модулів і тем, ураховує особливості професійної діяльності заступників директорів закладів загальної середньої освіти з виховної роботи і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів загальної середньої освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямами державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми та професійними стандартами, вимогами щодо компетентностей заступників директорів закладів загальної середньої освіти з виховної роботи; запитами замовників освітніх послуг.

Програма передбачає оновлення знань заступників директорів з виховної роботи освітнього законодавства, набуття навичок саморегуляції, професійного саморозвитку, формування управлінських вмінь щодо організації освітнього процесу, мотивації до інноваційної управлінської діяльності.

Програма підвищення кваліфікації (далі – Програма) заступників директорів закладів загальної середньої освіти з виховної роботи розроблена на виконання ст. 18 та ст. 59 Закону України «Про освіту», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №800 від 21 серпня 2019 р., "Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти" (наказ МОНУ №905 від 12.10.2022) та на основі:

Закону України «Про освіту»;

- Закону України «Про вищу освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Національної доктрини розвитку освіти;

- Державного стандарту початкової освіти;
- Державного стандарту базової середньої освіти;
- концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року;
- Професійних стандартів: «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства 568-21 від 17.09.2021), «Учитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Учитель закладу загальної середньої освіти», «Учитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.12.2020 № 2736);
- Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки (Постанова КМУ від 09.10.2020 №932);
- Концепції громадянської освіти в Україні (Постанова КМУ від 03.10.2018 №710 -р);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»;
- Концепції загальної середньої освіти (12-річна школа);
- Концепції Нової української школи;
- Положення про атестацію педагогічних працівників (наказ МОН України від 09.09.2022 р. № 805)

Метою підвищення кваліфікації є вдосконалення професійної компетентності заступників директорів закладів загальної середньої освіти з виховної роботи на основі нових концептуальних підходів до змісту, форм і методів управління освітнім процесом у сучасній школі й упровадження інноваційних технологій у діяльність закладу освіти.

Цільова група: заступників директорів закладів загальної середньої освіти з виховної роботи різних форм власності.

Обсяг програми: 30 год (1 кредит ЄКТС)

Форма реалізації Програми: – денна/дистанційна/змішана форма.

Графік навчального процесу: одна сесія 30 годин (упродовж тижня, по шість годин щоденно з можливістю подальшої підтримки педагогічного працівника через дистанційне навчання за планом програми.

Строки реалізації Програми: упродовж тижня (5 робочих днів).

Кількість слухачів у групі: 40 осіб.

Вимоги до рівня осіб, що можуть опановувати програму: закладів загальної середньої освіти, які працюють на посаді і здобули освітній рівень бакалавра, спеціаліста, магістра тощо.

Вартість освітніх послуг: на договірних умовах.

Місце реалізації Програми: Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та за місцем знаходження замовника. Якщо підвищення кваліфікації відбувається за місцем замовника то проводиться організація трансферу за кошти замовника.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації. За результатами опанування програми особи, які пройшли повне навчання отримують свідоцтво, в якому зазначається змістові напрями навчального плану освітньої програми та обсяг навчальних годин, яке дозволяє здійснювати професійну діяльність у закладі загальної середньої освіти упродовж кожного року, підвищувати кваліфікаційний рівень відповідно Положення про атестацію педагогічних працівників (наказ МОН України від 09.09.2022 р. № 805)

Розробники програми: Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації ДВНЗ "УжНУ"

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програма передбачає розв'язання таких завдань:

− формування готовності педагогів-організаторів закладу загальної середньої освіти до реалізації стратегічних цілей розвитку загальної середньої освіти, національної системи освіти XXI століття, інтеграції у світовий освітній простір;

− підвищення методологічної та теоретичної компетентності до роботи в умовах Нової української школи та переходу на 12-річну структуру навчання;

− систематизація та поглиблення соціально-гуманітарних, професійно-фахових знань про сутність, специфіку, орієнтири реалізації основних напрямів модернізації управління закладом освіти;

− модернізація професійного потенціалу як системного показника готовності до інноваційної діяльності, трансформації найновіших досягнень науки та передового педагогічного досвіду в практику роботи керівних кадрів закладу освіти;

− опанування нових інтелектуальних педагогічних та інформаційних технологій, необхідних для впровадження якісних змін у освітній процес;

− формування навичок самостійного і критичного мислення, системного управлінського аналізу;

− формування вмінь здійснювати інтегровану практико-теоретичну професійну діяльність, що сприятиме формуванню нового освітнього простору.

Навчальний план за денною формою навчання розрахований на 30 годин (1 кредит) та складається з п'яти модулів:

Модуль 1. Соціально-гуманітарний (4 год / 0,1 кредита);

Модуль 2. Професійний (6 год / 0,2 кредита);

Модуль 3. Фаховий (16 год / 0,5 кредита);

Модуль 4. Організаційно-контрольний (2 год / 0,1 кредита);

Модуль 5. Самостійної роботи (2 год / 0,1 кредита).

Соціально-гуманітарна й професійна підготовка розвиває творче мислення управлінця, підвищує рівень соціально-політичних, філософських, соціологічних і психолого-педагогічних знань, сприяє вдосконаленню володіння науковим категорійним та понятійним апаратом сучасної педагогічної науки.

Слухачі мають змогу отримати уявлення про освіту як соціальний інститут, шляхи розвитку громадянських компетентностей особистості, тенденції патріотичного виховання в умовах суспільних змін.

Фахова підготовка сприяє розвитку системи професійних компетентностей управлінця закладу освіти щодо сутності і застосування ефективних управлінських технологій сучасного менджменту, забезпечується проведенням лекційних, семінарських, практичних занять, тренінгів, змістовне наповнення яких відповідає сучасним досягненням освітнього менеджменту.

Фаховий модуль структурно складається з розділів:

− предметно-наукова підготовка;

− методична підготовка;

− спецкурси.

Тематика *предметно-наукової підготовки* максимально співвідноситься з концептуальними засадами державно-громадського управління сучасним

закладом освіти і передбачає опанування педагогом ефективних прийомів і способів управління в сучасних умовах реформування освітньої галузі.

Методична підготовка спрямована на вдосконалення організаційної компетентності заступників керівників освітніх закладів, формування в слухачів навичок застосування теоретичних знань у практичній управлінській діяльності.

Навчальним планом курсів підвищення кваліфікації передбачено проведення спецкурсів, які є логічним продовженням і доповненням найактуальніших проблем, що розглядаються в розділах із предметно-наукової й методичної підготовки заступників директорів закладів освіти з виховної роботи.

Загалом підготовка за фахом забезпечує розвиток управлінських комптентностей, формування вміння аналізувати, планувати й узагальнювати власний досвід педагогічної й управлінської діяльності, вирішувати психолого-педагогічні й управлінські питання.

Загальні компетентності, які розвиваються в слухачів курсів:

ЗК.01. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки: усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК.02. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, налагоджування соціальної взаємодії, співробітництва з колегами, попереджування та розв'язання конфліктів (соціальна компетентність).

ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК.04. Здатність до системного та критичного мислення, аналізу та синтезу інформації з різних джерел, бачення комплексного розвитку подій, спроможності особистості адекватно і глибоко пізнавати оточуючий світ: природне і соціальне середовище, самого себе (конгнітивна компетентність).

ЗК.05. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

Професійні компетентності, які розвиваються в слухачів курсів:

А1. *Нормативно-правова компетентність*

−А1.1. Здатність керуватися в управлінській діяльності нормативно-правовими документами в галузі освіти.

−А1.2. Здатність проєктувати, розробляти документи щодо управління ЗО.

А2. *Компетентність стратегічного управління закладом освіти*

− А2.2. Здатність визначати стратегію розвитку ЗО, у тому числі стратегію цифрової трансформації, та здійснювати стратегічне планування.

−А2.3. Здатність до інноваційного управління розвитком ЗО.

−А2.7. Здатність здійснювати контроль і оцінювати ефективність управлінської діяльності.

А3. *Компетентність стратегічного управління* персоналом

− А3.2. Здатність ефективно управляти персоналом.

− А3.3. Здатність до створення організаційно-педагогічних умов для безпреревного професійного розвитку педагогічних працівників.

−А3.5. Здатність забезпечувати наставництво, супервізію.

Б2. *Компетентність організації діяльності закладу освіти на засадах зовнішньої системи забезпечення якості освіти*

−Б2.1. Здатність забезпечити участь закладу освіти в заходах/процедурах системи зовнішнього забезпечення якості освіти.

−Б2.2. Здатність аналізувати та враховувати результати заходів системи зовнішнього забезпечення якості освіти.

−Б2.2. Здатність аналізувати та враховувати результати зовнішнього моніторингу якості освіти.

В1. *Лідерська компетентність*.

−В1.1. Здатність здійснювати позитивний вплив на колектив закладу, окремих осіб і групи осіб, спрямовуючи їхні зусилля на досягнення стратегічних цілей ЗО.

−В1.2. Здатність швидко реагувати на зміни і формувати гнучкість та адаптивність у всіх учасників освітньогоп роцесу.

В2. *Емоційно-етична компетентність*

−В2.1. Здатність сприяти розвитку в учасників освітнього процесу поваги та дбайливого ставлення до національних, історичних, культурних цінностей, нематеріальної культурної спадщини українського народу.

−В2.2. Здатність до сприяння в дотриманні учасниками освітнього процесу педагогічної етики, культури спілкування, доброчесності та добропорядності.

В3. *Компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства*

−В3.3. Здатність забезпечуватиумови для здійснення дієвого та відкритого громадянського нагляду (контролю) за діяльністю ЗО.

−В3.4. Здатність до забезпечення співпраці залучених фахівців (логопедів, психологів, асистентів учителя тощо) щодо надання додаткової підтримки особам з ООП.

Г1. *Здоров'язбережувальна компетентність*

−Г1.1. Здатність забезпечити сприятливі умови в освітньому середовищі для кожного учня, залежно від його індивідуальних особливостей, потреб, інтересів.

−Г1.4. Здатність до забезпечення надання домедичної допомоги учням і працівникам ЗО, оранізації їх харчування.

−Г1.5. Здатність забезпечити умови, що унеможливлюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди.

− Г1.6. Здатність до забезпечення безпечного цифрового освітнього середовища.

Г2. *Інклюзивна компетентність*

− Г2.1. Забезпечення інклюзивного освітнього середовища.

−Г2.2. Здатність до організації забезпечення інклюзивного навчання, психолого-педагогічного супроводу учнів із особливими потребами.

Г3. *Проєктувальна компетентність*

−Г3.1. Здатність використовувати технології проєктування в управлінській діяльності.

Д1. *Інноваційна компетентність*

−Д1.1. Здатність генерувати і впроваджувати в управлінську практику нові, перспективні ідеї, освітні інновації.

Д2. *Здатність до навчання впродовж життя*

−Д2.1. Здатністьдо здійснення самомотивації саморозвитку і самореалізації, використання можливостей ормальної, неформальної та інформальної освіти.

−Д2.2. Здатність до визначення умов і ресурсів професійного розвитку впродовж життя.

Д3. *Інформаційно-цифрова компетентність*

−Д3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в управлінській діяльності.

−Д3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) управлінські ресурси.

− Д3.3. Здатність керувати процесами створення ефективного безпечного електронного (цифрового) освітнього середовища закладу та забезпечення умов для його ефективного використання.

Усі модулі в поєднанні визначають зміст професійної компетентності заступників директорів закладів загальної середньої освіти. Модулі освітньої програми включають інваріантну та варіативну складові, в яких визначено обов'язкові вимоги до управлінської компетентності керівних кадрів закладу освіти.

Очікувані результати підвищення кваліфікації передбачають набуття таких умінь і навичок:

Знання і розуміння

- сучасних тенденцій розвитку освіти взагалі, загальної середньої освіти;
- соціально-правових основ, законодавчих актів у сфері загальної середньої освіти;
- особливостей процесів організації освіти дітей шкільного віку;
- основних механізмів функціонування і реалізації компетентнісної парадигми навчання;
- способів реалізації інтеграційного підходу в навчанні;
- концепції інклюзивної освіти.

Розвинені вміння

- вміння здійснювати стратегічний розвиток ЗЗСО, управління, стратегічну комунікацію;
- проєктувати безпечне, безбар'єрне, здорове, розвивальне, інклюзивне, культуромовне освітньо-розвивальне середовище з використанням здоров'язбережувальної та проектувальної компетентностей;
- організовувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах (прогнозування, проєктування, оцінювання тощо);
- конструювати та реалізувати сучасні програми навчання учнів із використанням різноманітних методів, форм і технологій;

- діагностувати освітній процес і складати індивідуальні освітні маршрути для становлення дитини як особистості, громадянина, новатора;
- вміти налагоджувати партнерську взаємодію з різними інституціями, які працюють в інтересах дітей;
- проаналізувати міжнародний досвід професійного розвитку заступників директорів ЗЗСО з виховної роботи, визначити сильні й слабкі сторони, можливості та ризики, спроєктувати власне бачення впровадження кращих міжнародних та українських практик у роботу ЗЗСО;
- розробити та реалізувати індивідуальну траєкторію професійного розвитку заступника директора ЗЗСО з виховної роботи в системі неперервної педагогічної освіти.

Диспозиції (цінності, ставлення)

- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх здобувачів загальної середньої освіти;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність);
- рефлексія власної професійної практики;
- бажання розвивати власну професійну компетентність.

Форма роведення занять: Навчальні заняття за програмою курсу проводяться – засобами лекційного викладу матеріалу (тематична лекція, інструктивна лекція, інтерактивна лекція з елементами панельної дискусії, лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-прес-конференція, лекція з елементами практичного заняття), практичних занять (тренінгів, майстер-класів, моделювання освітньої діяльності, круглих столів, дискусій, тренувальних вправ, авторських студій, самостійної роботи у вигляді моніторингу та оцінки результатів пропонованих освітніх змін, тестів).

Самостійна робота слухачів передбачає завдання, спрямовані на вивчення нормативно-правових актів та інструктивно-методичних листів, актуальних питань щодо управління та організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти.

У програмі передбачається підготовка й захист підсумкової роботи (випускна робота, творчий проект) з питань предметно-наукової та методичної підготовки за фахом.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест, який складається з 30 тестових завдань, одне тестове завдання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники – 30 балів. Прохідний бал – 20 балів.

Учасники, які успішно склали тест та виконали підсумкову роботу отримують свідоцтво про підвищення кваліфікації заступників директорів закладів загальної середньої освіти з виховної роботи.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
програми підвищення кваліфікації заступників директорів закладів загальної середньої освіти з виховної роботи
(1 кредит, 30 годин)

№ з/п	Напрямок	Розподіл годин				
		Кредити	Усього (годин)	Лекції	Практичні заняття	Тематичні дискусії
І.	**СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ МОДУЛЬ**	**0,1**	**4**	**2**	**2**	
ІІ.	**ПРОФЕСІЙНИЙ МОДУЛЬ** Формування та розвиток управлінської компетентності	**0,2**	**6**	**2**	**4**	-
ІІІ	**ФАХОВИЙ МОДУЛЬ**	**0,5**	**16**	**4**	**10**	**2**
	3.1. Концептуальні засади реалізації Державного стандарту загальної середньої освіти України		4	2		2
	3.1. Створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості інклюзивного навчання в ЗЗСО		4		4	
	3.1.Використання інформаційно-комунікаційних, цифрових технологій в освітньому процесі та в управлінській діяльності.		4	-	4	
	3.1.Психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти, основи андрагогіки. Вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу.		4	2	2	
IV	**ОРГАНІЗАЦІЙНО-КОНТРОЛЬНИЙ МОДУЛЬ.**	**0,1**	**2**		**2**	
V.	**МОДУЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**	**0,1**	**2**	-	-	-
	УСЬОГО:	**1**	**30**	**8**	**18**	**2**